

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Qvi ... Illas Omnes Complectitvr Historias, Qvæ Post Secvndam Sex
Tomorvm Editionem ...

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 ZV 1269

De Epiphania Domini.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77432)

DE EPIPHANIA DOMINI.

summationis gratiam præsignabant. Propter hoc cum iam fidei tempora propinquarent, imperata est circumcisio: & pars illa corporis in qua est voluptatū seminarium & libidinis officina, iussa etiam in paruulis amputari, vt proprij primitias sanguinis ei qui totum sanguinē suum oblaturus erat, offerrent: & communia singulorū sacrificia singulare præcederent holocaustum. Vbi verò Christus Dominus venit, de quo in capite libri scriptū est, vt in morte sua patris voluntatem impleret, cessarunt sacrificia: nec iam truncationem præputij Euangeliū imperauit, sed circumcisionem cordis, & omnem tam membrorū quàm affectuum petulantiam gladio spiritus reserari immutabili decreto mandauit. Et tante dignitatis illa vna redemptoris nostri fuit oblatio, vt vna ad tollenda mundi peccata sufficeret: qui tanta authoritate in sancta introiuit in sanguine proprio, vt deinceps nulla supplicantium postulatio sanguine indigeret alieno. A diebus igitur visitationis nostrę regnū celorum vim patitur, nec iam in expoliatione carnis circumcisio agitur, sed Spiritus sancti virtute vetustatis antiquę sanies expurgatur.

3
Gen. 17.
Psal. 50.
Finitis sacrificiis, peccatorum, & Circumcisionis, Christus.
Iam circumcisio cordis, & Spiritus sancti virtute, sanies peccati extergitur.

BEATI PETRI DAMIANI SERMO IN EPIPHANIA DOMINI: VT HABETVR OCTA.

uo Tomo Aloysij.

V M natus esset Iesus in Bethleem in diebus Herodis Regis, ecce Magi ab Oriente venerunt Hierosolymā, dicētes: Vbi est qui natus est Rex Iudæorum? Vidimus enim stellā eius in Oriente, & venimus cum muneribus adorare eum. Laudate Dominum omnes gentes, & collaudate eum omnes populi. Nam cum omnipotēs sermo nondum à regalibus sedibus descendisset, & nox in suo cursu medium iter ageret, populus gentium ambulabat in tenebris, quia dilexerūt magis tenebras quàm lucem: variosq; secuti errores, in circuitu impij ambulabant, euntē vnusquisque, alius ad villā, alius ad negociationem suam: & obscuratum est insipiens cor eorum, quia incuruatus est vnusquisque ad opus manuum suarum. Patres etiam illi antiqui omnes sub nube fuerunt, eo quod adspiciebant in visu noctis, nec claritatem vultus Moysi poterant intueri, quia velamen erat positum super cor eorum, & erat aqua tenebrosa in nubibus aeris: cum videlicet filij Sion inelyti, conuersi sunt in vasa testea, opus manuum figuli: dispersi sunt lapides sanctuarij in capite omnium platearum: argentum eorum verum est in scoriam, eo quod caupones eorum miscebant aquam vino: quando obscuratum est aurum, mutatus est color optimus, nec erat de eis, qui faceret bonum, nec etiam vsq; ad vnum. Tunc ergo tenebrę factę sunt super vniuersam terrā, quia Iudæus & Gentilis in tenebris strauerunt lectum suum, habitantes in tenebrosis & umbra mortis. Quia igitur tunc nox præcessit, ecce dies appropinquauit, & lumen resulsit in habitaculo carceris nostri, ex eo quod exortum est in tenebris lumen reclusis corde, cum visitauit nos Oriens ex alto: & ortus est nobis Lucifer matutinus, qui non nouit occasum, quādo lux illa vera, quę illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, in tenebris luxit, & tenebrę eam non comprehendebant.

6. Ianuarij, Matt. 2.
Psal. 116. Sap. 18.
Iohan. 3.
Matth. 22.
1. Cor. 10.
Thren. 4.
Christus aduentu suo in carcerē illuminauit mundi tenebras. Iohan. 1.

Iudæi itaque & Gentiles in tenebris erant vsque ad tempus plenitudinis. At vbi venit plenitudo temporis, emisit Agnum Dominus dominatorem terrę, de petra deseri ad montem filia Sion: & lapidem, quem reprobauerunt edificantes, hic factus est in caput anguli. Et quia ad hoc venerat, vt oues dispersas congregaret in vnum, licet non fuerit primò missus, nisi ad oues quę perierant domus Israël: quia tamen alias oues habebat, quę non erant ex hoc ouili, & illas oportebat eum adducere, vt fieret vnum ouile, & vnus pastor: idcirco habitantibus in regione vmbre mortis ram Iudæis, quàm gentibus, lux orta est eis vtriusque, propter quod & in natiuitate claritas Dei circumfulsit pastores, quia Angelus euangelizauit eis gaudium magnum, & hodierna die stellę claritas natum denunciat Saluatorem. Iudæis itaque tanquàm ratione ventibus loquitur vox Angelorum, Gentibus verò quasi brutis, & iumentis in campis syluę, loquitur lingua siue stellę caelorum. Lux itaque

a 2 demon.

3

4
 gēribus ap-
 paruerit. demonstrat lucem, creatura suum indicat creatorem, suum loquitur factura factorem, & noua stella denunciat verum Solem. Laudate ergo Dominum omnes gentes, & collaudate eum omnes populi. Latamini gentes simul cum plebe eius. Gaudeant Gentiles, exultent Iudaei: quia ecce Sol de stella enituit, & factor Virginis factus est in Virgine factura sua. Homo enim, qui factus est in ea, ipse fundauit eam altissimus. Ortus est itaque Sol de stella, sanitas ex agritudine, ex morticino vita, lux ex tenebris, dulcedo ex amaritudine, ex spina rosa, pater ex filia, Dominus ex ancilla, & de exiguo riuiulo fons aquae salientis in vitam aeternam. Oritur ergo Sol de stella, & demonstratur Sol per stellam.

Psal. 106. Erat stella in aere, stella in terra, Sol in praesepio. Stella in aere, corpus illud lucidum: stella in terra, Virgo Maria: Sol in praesepio, Christus noster. Stella in aere, de qua habuimus in Euangelio: Vidimus enim stellam eius in Oriente, & venimus adorare eum. Stella in terra, de qua Balaam prae dixit in Prophetia sua: Orietur stella ex Iacob, & confringet omnes alienigenas. Sol in praesepio, de quo reprobi, secundum quod in libro Sapientiae legitur, dicturi sunt in futuro: Errauimus via veritatis, & Sol iustitiae non illuxit nobis. An non ipse est, qui in sole posuit tabernaculum suae carnis, quando fuit tanquam sponsum procedens de thalamo suo? In stella fratres, quatuor principaliter attenduntur. Stella enim igneae naturae est, stella in se lucida est & clara, stella ex se radium emittit, stella in nocte lucet. Haec eadem in stella nostra, id est, in Virgine Maria possumus inuenire. Stella, vt diximus, igneae naturae est: & ipsa Virgo Maria igneae naturae fuit. Ipsa est enim rubus ille igneus, in quo apparuit Dominus Moysi, qui videbatur quippe ardere, sed non comburebatur: quia grauida quidem apparuit Virgo, sed igne libidinis non est consumpta. Ipsa in se splendida est & clara, adeo vt de ea scriptum sit in Canticis canticorum: Quae est ista, quae progreditur sicut aurora confurgens, pulchra vt luna, electa vt sol? Ipsa ex se radium illum emittit, qui penetrat vsque ad cordis secreta. Secutatur enim corda & renes, eo quod viuus est sermo Dei, & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti, perringens vsque ad diuisionem animae & spiritus: vnde & merito congruit ei nominis interpretatio. Maria namque stella maris interpretatur. Mare hic mundus est, sicut scriptum est: Hoc mare magnum & spatiosum, illic reptilia, quorum non est numerus. Merito ergo stella maris dicitur, quia ipsa tanquam sidus singulare refulsit in mundo, & cuius splendor illuminat mundum, & ex se radium illum emittit, qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Et sicut radius processit a stella stella, integra permanente: sic filius ex Virgine, virginitate inuiolabili perdurante, secundum quod & Propheta Ezechiel inquit: Porta, quam vides, semper erit clausa, & nullus transibit per eam, sed Dominus solus introibit per eam. Stella lucet in nocte, & ipsa Virgo in nocte huius seculi singulariter fulsit, secundum quod de ea scriptum est: Quae cunctas haereses sola interemisti in vniuerso mundo. Talis est stella nostra, fratres talis est Virgo Maria, talis est stella maris: & quia reliquit nobis exemplum, vt sequamur vestigia eius, talis etiam debet esse anima nostra.

Luc. 12. Simus ergo, fratres, igneae naturae, vt sit in nobis ille ignis, quem venit Dominus mittere in terram: & ignis ille, qui erat flammigerans in ossibus Hieremiae, accendatur in conflatorio cordis nostri, iuxta quem seder Dominus purgans & mundans filios Levi. Simus etiam & nos clari & fulgidi, vt adspiret nobis dies, & inclinentur umbræ, & deponentes veterem hominem cum actibus suis, induamur nouum, qui secundum Deum creatus est: vt si fuimus aliquando tenebrae, nunc simus lux in Domino, & induti armis lucis ambulemus honeste, sicut decet ambulare in die. Emitamus etiam ex nobis, fratres, radii bonae operationis, quia scriptum est: Sint luminaria vestri praecincti, & lucernae ardentes in manibus vestris. Lucernas quippe ardentes in manibus portamus cum proximis nostris per exempla bonae operationis laetamus, vt cortinae cortinam trahat, & qui audit dicat, Veni: & sic luceat lux nostra coram hominibus, vt videntes opera nostra bona, glorificent Patrem, qui in oculis est, & currant multi in odorem vnguentorum nostrorum. Stella lucet etiam in nocte, & nos fratres, in nocte huius seculi luceamus, secundum quod scriptum est: Intequos lucetis, quasi luminaria fixa in firmamento. Contra haereticorum tenebras sapientiae lumine splendeamus, quia scriptum est: Capite nobis vulpeculas, quae demoliuntur vineam Domini. Propter quod Dominus inquit: Estote prudentes sicut serpentes.

Cant. 2.
 Matth. 10.

SURIUUS

q. 108
 de
 Maria

RVIII

5

DE EPIPHANIA DOMINI.

serpentes, & simplices sicut columbæ. Sic ergo, fratres, ad verum Solem poterimus peruenire, si Virginis & stellæ nostræ vestigia fuerimus imitati.

In sole autem quinque principaliter attenduntur. Sol incommutabilis est in se, cum luna singulis mensibus commutetur. In sole est nulla macula, cum semper macula sit in luna. Sol habet plenitudinem luminis, à quo & alia luminaria lumen accipiunt. Sol licet sit immutabilis, interdum tamen patitur eclipsim. Sol semper lucet in die. Sed eadem in vero Sole nostro sollicitè inuestigemus. Sol in se incommutabilis est: & ipse Christus secundum diuinitatis potentiam semper incommutabilis perseverat. Vnde ipse ait: Ego sum Deus, & non mutor. Apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio. In sole nulla est macula: & ipse est, qui singulariter ingressus est mundum sine macula, qui peccatum non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius. Sol habet plenitudinem luminis: & in eo habitauit plenitudo diuinitatis corporaliter, cui non est datus spiritus ad mensuram, immò de plenitudine eius accepimus omnes gratiam pro gratia, quòd vnguentum à capite descendit vsq; ad barbam, & à barba stillauit in oram vestimenti. Sol interdum patitur eclipsim: & ipse Christus eclipsim mortis passus est in passione, quòd recessit pastor ouium, ponens animam pro ouibus suis, & inclinato capite emisit spiritum. Sol semper lucet in die: & ipse Dominus, postquam resurgendo cõsumpsit tenebras nostræ mortalitatis, resurgens ex mortuis, iam non moritur, mors illi vltra non dominabitur, sed lucem habitat inaccessibilem, & in eo tenebræ non sunt vllæ. Hunc solus aquila Iohannes irreuerberatis luminibus intuitus est in rota sua, quòd adeò altè volauit, quòd si paulò altius intonuisset, totus mundus eum capere non potuisset, inquit: In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum.

Magi ergo illuminati à sole veniunt ad Solè, qui illustrati per stellam, quæ lumen suum habet à sole, venerunt ad adorandum Solem: quorum gesta diligenter singula attendamus. Venerunt ergo ab Oriente Hierosolymam, & cum venissent, inquisierunt: Vbi est qui natus est Rex Iudeorum? Cum peruenissent ad locum, procciderunt: cum proccidissent, adorauerunt: cum adorassent, munera obtulerunt. Venerunt ergo infatigabili labore, inquisierunt prouida sollicitudine, procciderunt debita humilitione, adorauerunt mentis deuotione, munera obtulerunt integra fidei religione: & obtulerunt ei aurum, thus, & myrrham. Ecce primitiæ gentium, primò puram & integram fidem offerunt: obtulerunt enim thus Deo, myrrham mortali, aurum Regi: thus per fidem diuinitatis, myrrham per fidem humanitatis suæ mortalitatis, aurum per fidem regiæ dignitatis. Fuit enim Deus, & homo, Emmanuel nobiscum Deus, cum factus est simul in vnum diues & pauper: fuitque ex regia tribu, secundum quod in eius genealogia describitur. Liber generationis Iesu Christi, filij Dauid, filij Abraham, &c. Vel obtulerunt hæc tria humanitati Christi, aurum Regi, Sacerdoti thus, myrrham mortali. Fuit enim ex regia & sacerdotali tribu. Fuit Rex, quia habuit in vestimèto & in femore suo scriptum, Rex regum, & Dominus dominantium. Fuit & sacerdos secundum ordinem Melchisedech Regis Salem, qui sacerdos fuit Dei summi, quia non per sanguinem hircorum, aut vitulorum, sed proprium sanguinem introiuit semel in sancta, æterna redemptione inuenta. Conuersi enim sumus ad pastorem & Episcopum animarum nostrarum. Fuit etiam mortalis, quia verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portauit in corpore suo super lignum.

Hæc eadem ipsa Virgo stella maris obtulit soli nato suo in persona sua. obtulit enim aurum regiæ dignitati, quia fuit ipsa de regia tribu, secundum quod in dicta genealogia legitur: Iacob genuit Ioseph virum Mariæ, de qua natus est Iesus, qui vocatur Christus. Obtulit etiã thus, & myrrham: vnde in Cantico amoris hæc duo in ipsa iunguntur, vbi dicitur: Quæ est ista, quæ ascendit per desertum, sicut virgula sumi ex aromatibus myrrhæ, & thuris, & vniuersi pulueris pigmentarij: Myrrha arecet vermes à corporibus mortuorum, & ipsa corpora conseruat à corruptione, propter quod Nicodemus attulit mixturam myrrhæ & aloës, vt condiret corpus Iesu. Per myrrham ergo carnis integritas designatur, thus verò mentis exprimit deuotionem. Penè ergo hæc duæ species in stella & virga nostra iunguntur, quia in Virgine Maria carnis integritas & mentis deuotio semper indiuisa manserunt. Et merito additur, Vniuersi pulueris pigmentarij: quia ipsa adeò fuit donis Spiritus sancti

Quinque Solis, pprietas Christi suo attribuntur.

Malach. 3. Iacob. 1. Egi. 31. Colof. 2.

Psal. 132.

Iohan. 19.

Rom. 6. 1. Tim. 6.

Iohan. 1.

Matth. 2.

Que munerum magi obtulerunt ne oplasto.

Esa. 7. Matth. 1.

Apoc. 19. Psal. 109. Heb. 7. 9.

Esa. 53. 7.

Que donis obtulerit Maria. Matth. 12.

Luc. 1. referta, vt audire meruerit: Aue gratia plena, Dominus tecū, benedicta tu in mulie-
ribus, & benedictus fructus vētris tui. Sic ergo, fratres, obtulerit Magi, obrulit & Vir-
go Maria stella nostra. Et quia exēpla dederunt nobis, ergo & nos ita faciamus.

Venerunt Magi, Veniamus & nos, quia scriptum est: Venite ad me omnes, qui la-
boratis & onerati estis, & ego reficiam vos. Et alibi: Venite ad me, qui concupiscitis
me. Inquisierunt Magi, inquiramus & nos, quia scriptum est: Quærite Domi-
num, dum inueniri potest. Prociderunt Magi, procidamus & nos, quia scriptum
est: Venite adoremus, & procidamus ante Deum. Adorauerunt Magi, adoremus
& nos, quia scriptum est: Adorate Dominum in aula sancta eius. Obrulerunt Ma-
gi, offeramus & nos, quia scriptum est: Obsecro vos, fratres, vt exhibeatis corpora
vestra, hostiam viuentem, sanctam, Deo placentem, rationabile obsequium vēstrū.
Offeramus & nos illa tria, quæ obtulerunt Magi, aliter tamen quam illi. Offeramus

myrrham mortificationis, vt mortificantes corpora nostra quæ sunt super terram
carnis curam non faciamus in desiderijs, crucifigentes corpora nostra cum vitijs, &
concupiscentijs: & in his tamen omnibus rationale sit, vt dictum est, obsequium
nostrum. Offeramus thus deuorū orationis, secundum quod Apollolus ait: Ora-
bo spiritu, orabo & mente: psallam spiritu, psallam & mente, vt dirigatur oratio
mea sicut incensum in conspectu Domini. Offeramus & aurum, splendorem sapi-
entia: aurum nanque sapientiam designat, iuxta illud: Thefaurus desiderabilis re-
quiescit in ore sapientis, vt simus parati omni poscenti de ea: quæ in nobis est, fide
& spe reddere rationem, & splendore sapientia: fulgeamus & contra hereticorum
tenebras intrepidi dimicemus, atque dicere possumus: Bonum mihi lex oris tui su-
per millia auri & argenti. Et vti nam non possitis dicere potius: Bonum mihi lex
oris Iustiniani super millia auri & argenti: Narrauerunt mihi iniqui fabulationes,
sed non ita vt lex tua, Domine: Dereliquerunt venam aquarum viuērium Domi-
num, ne merito ipsa sapientia conqueratur dicens: Dereliquerunt me fontem
aqua: viua. Nam hi, qui in lege Domini debent meditari die ac nocte, à veritate ad
fabulas conuertunt auditum. Custodes ergo super muros Ecclesie constituti, vigi-
lantes sint, ne vulpes Sampsonis incendant fegetes nostras: & ponatur turris Da-
uid cum propugnaculis contra Damascum, ex qua dependeat clypei mille: tur-
ris nanque fortissimum nomen Domini, ad eam confugiet iustus, & exaltabitur. Hæc
est scriptura, vbi nomen Domini inuocatur, in qua propugnacula sunt prælati, at-
que doctores, qui eius terminos debent custodire, de quibus scribitur: Non tran-
gredieris terminos, quos tibi patres tui constituerunt. Satuit namque Moyses ter-
minos contra montem Sinai, quos transgredi non licebat. Et vti nam istos termi-
nos nulli transgrediantur, alioquin lapidibus erunt digni. Ex hac dependet clypei
mille, perfectio videlicet autoritarum, quæ est ad munimentum ipsius. Hæc turris
ponitur contra Damascum, scilicet contra robur hereticorum. Huius fundamentū
aliud nemo potest ponere, præter id, quod positum est, quod est Christus Iesus, id est
mysterium Christi.

Immobile profectō & immutabile est Christi mysterium, quia multiplex habuit
testimonium. Habuit enim testimonium hominum, testimonium Angelorū, testi-
monium mulierum, testimonium virorum, testimonium senum, testimonium par-
uulorum, testimonium terrenorum, testimonium cælorum, testimonium Gentiliū,
testimonium Iudæorum, testimonium antiquorum, testimonium modernorum,
testimonium lucis, testimonium tenebrarū, testimonium legis, testimonium Prophe-
tarum, testimonium Regum, testimonium turbarū, testimonium viuorum, testimo-
nium mortuorum, testimonium brutorum, testimonium Solis, testimonium elemē-
torum. Habuit testimonium hominum, quia pastores erant in regione illa, qui ve-
nientes inuenerunt de verbo, sicut dictū, erat ad eos de puero. Testimonium Angelo-
rum, quia Angelus Domini stetit iuxta illos, & dixit eis: Ecce euangelizo vobis gau-
dium magnū, quia natus est hodie Saluator mundi, qui est Christus Domini in ciui-
tate Dauid. Et facta est cū Angelo multitudo cælestis exercitus, laudantium Deū, &
dicentium: Gloria in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Ha-
buit testimonium mulierū, quia Anna prophetissa filia Phanuel confitebatur Do-
mino, & loquebatur de illo omnibus, qui expectabant redemptionē Israël. Habuit
testimonium virorū, quia vno die conuersi sunt tria millia, & alio quinq; millia qui
testimonium perhibebāt de Iesu. Habuit testimonium senū, quia antiquus ille die-
rum

Colof. 3. Galat. 3. 1. Cor. 14. Prou. 21. Psal. 118. Hier. 17. Hier. 2. Vt Ecclesie pastores vi- gilare debe- ant contra hereticos, ne Ecclesia perturbet. Prou. 22. Exod. 19.

1. Cor. 3. Multiplex de Christo Saluatore testimo- nium.

Luc. 2. Ibidem.

Act. 4.

SURIUS

obor
nobor
RVIII
5

DE EPIPHANIA DOMINI.

rum Simeon, cuius capilli erant sicut lana alba, qui acceperat responsum à Spiritu Luc. 2.
 sancto, non visurum se mortem, nisi videret Christum Domini, accipiens eum in
 vlnas suas, dixit: Nunc dimitte, Domine, seruum tuum secundum verbum tuum
 in pace, quia viderunt oculi mei salutare tuum. Habuit testimonium paruulorum,
 quia Innocentes illi eum, quauis non loquendo, moriendo tamen confessi sunt. Math. 2.
 Habuit testimonium terrenorum, quia pax facta est in terra hominibus bonæ vo-
 luntatis, tanta, vt ab vno homine Cæsare Augusto totus orbis describeretur: de
 cuius tranquillitate Esaias inquit: Conflabunt gladios suos in vomeres, & lanceas
 suas in falces. Habuit testimonium cælorum, quia cæli miserunt nouam stellam, Esa. 12.
 secundum quod habuimus in Euangelio: Et ecce stella, quam viderant Magi in
 Oriente, antecedebat eos vsque dum veniens staret supra vbi erat puer. Habuit te-
 stimonium Gentilium, quia Magi venientes Hierosolymam dixerunt: Vbi est qui
 natus est Rex Iudæorum? Habuit testimonium Iudæorum, quia Herodes principes
 sacerdotum, & scribas populi conueniens, sciscitabatur ab eis, vbi Christus nascere-
 tur: at illi dixerunt, In Bethleem Iudæ. Habuit testimonium antiquorum, quia in
 manibus Prophetarum assimilatus est: ipse enim est Agnus occisus ab origine
 mundi. Habuit testimonium modernorum, vnde & ipse Discipulis inquit: Eritis
 mihi testes in Hierusalem, & in omni Iudæa, & Samaria, & vsque ad vltimum ter-
 ra. Habuit testimonium lucis, quia claritas Dei circumfulsit pastores, & claritas stel-
 læ illustrauit Magos. Testimonium tenebrarum, quia in morte eius tenebræ factæ
 sunt super vniuersam terram. Habuit testimonium legis, quia Moyses dixit in lege:
 Prophetam suscitabit vobis Deus de fratribus vestris: ipsum tanquam me audietis.
 & alibi: Erit vita tua pendens in ligno: videbis, & non cognosces. Testimonium
 prophetarum, quia Esaias ait: Egredietur virga de radice Iesse, & flos de radice eius
 ascendet, & requiescet super eum spiritus Domini. & alibi: Ecce Virgo concipi-
 et, & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emanuel. Hieremias autem: Post hæc,
 inquit, in terris visus est, & cum hominibus conuersatus est. Ezechiel in eius testi-
 monio filius hominis appellatus est. Daniel ait: Cùm venerit sanctus sanctorum,
 cessabit vnctio vestra. Oseas in eius testimonio accepit vxorem fornicariam. A-
 bac dicit: Cornua sunt in manibus eius. Ionas in ventre ceti eius testimonium testa-
 tus est. Et quid discurram per singula? Nullus Prophetarum extitit, qui ei testimo-
 nium non perhiberet. Testimonium Regum, vnde Dauid Rex: Terra nostra dabit
 fructum suum. & alibi: Aperiatur terra, & germinet Saluatorem. Et Salomon: Os-
 culetur me osculo oris sui, quia meliora sunt vbera tua vino, fragrantia vnguentis
 optimis: & Dum esset Rex in accubitu suo, nardus mea dedit odorem suum. Testi-
 monium turbarum, vnde dixerunt in Euangelio: Vidimus mirabilia hodie: & Nisi
 esset hic à Deo, non posset facere, quod facit: propter quod voluerunt etiam eum ra-
 pere, & Regem facere. Testimonium viuorum, quia illi duo ibant in Emaus, vene-
 runt, & narrauerunt omnia, quæ eis acciderant. Testimonium mortuorum, quia mul-
 ta corpora sanctorum, qui dormierant, surrexerunt, & apparuerunt multis. Testi-
 monium brutorum, quia cognouit bos possessorem suum, & asinus praesepe Domi-
 ni sui. Testimonium Solis, quando ipse obscuratus est. Testimonium elementorum,
 quia testimonium perhibuit terra, quando terræ motus magnus factus est: testimo-
 nium perhibuit aqua, quando siccis pedibus ambulauit super aquas: testimonium
 perhibuit aer, quando nubes suscepit eum ab oculis eorum, scilicet discipulorum:
 testimonium perhibuit ignis, quando Angelus Domini descendit de cælo, & replē-
 dit facies eius sicut fulgur: fulgur enim igneæ naturæ est.

Quia ergo, fratres, mysterium Crucis habuit testimonium omnium prædictorum,
 erubescat Iudæus infelix, qui negat Christum de Virgine natum, quia pastores lu-
 cæ inuenerunt sicut dictum erat illis. Confundatur Gentilis, qui dicit ligno: Deus
 meus es: & lapidi, Tu me genuisti: quia Magi Gentiles ipsum adorauerunt. Obmu-
 tescat hæreticus, qui mysterio contradicit. Et omnis lingua confiteatur, quia Do-
 minus noster Iesus Christus in gloria est Dei patris. Ad quam gloriam nos perdu-
 cat ipse Dominus noster Iesus, qui cum sit splendor luminum, flos florum, vita
 morum, schola virtutum, & corona sanctorum, super choros
 Angelorum regnat in secula seculo.
 rum, Amen.